

Premisser för nordisk samverkan inom forskning för samhällets säkerhet

Bengt Sundelius 2012-03-14

Behovsmotiverad forskning
Problemfokuserad tematik
Långsiktigt verkande investering
Forskning kan bidra till bättre praktiker

Norden inte självklar referenspunkt

- Måste konkurrera om ledande forskares uppmärksamhet.
- Behöver skapa incitament för att engagera yngre utförare, som lockas av vidare vyer.
- Nordisk bas otillräcklig för EU framgång.
- Konkurrenter inom vissa nischer?
- Liknande användarbehov kan stimulera tyngre FoU-program för samhällets säkerhet.

Initiativ för förnyelse av nordisk samverkan

- Nordiska Rådet föreslog 2006 initiativ för forskning och kunskapsuppbyggnad samt en konferens på temat nordiskt samarbete kring samhällssäkerhet.
- Stoltenbergs rapport i februari 2009; av 13 förslag behandlar 10 civila frågor.
- Haga-deklarationen antogs i april 2009. FoU-arbetsgrupp lämnade rapport 1 november 2010.
- Nordisk solidaritetsförklaring i april 2011
- Nordforsk initiativ i oktober 2011

Förslag på gemensamma insatser (lägst ambitionsnivå)

- Gemensamma utlysningar inom prioriterade ämnesområden. Dessa tematiker vaskas fram gemensamt.

Förutsätter att de nationella organen poolar en del av sina forskningsmedel och att någon part sköter utlysning-beredning-administration-uppföljning av bidragen.

Förslag på gemensamma insatser (högre ambitionsnivå)

- Gemensam finansiering av ett eller flera nordiska Centre of Excellence inom t. ex. risk & sårbarhetsanalys, krishantering, naturkatastrofer, cybersäkerhet.
- Till centra kopplas utbildningar för forskare och för olika typer av användare.
- Skulle skapa varaktiga samnordiska kompetensplattformar med tyngd i ett EU Horizon 2020 sammanhang.

Förslag på gemensamma insatser (hög ambitionsnivå)

- Samla en "common pot" till ett samfinansierat, flerårigt program som administreras av Nordforsk. Ger en stärkt nordisk profil inom EUs säkerhetsforskningsprogram.
- Detta är utgångspunkten för den rapport som skall levereras den 1 juli 2012.

Generiska problemställningar

- Resilience ger en övergripande inramning
- Hela cykeln från förebyggande till lärande
- Förmågebehov utgår från "all hazards"
- Gränsöverskridande utmaningar betonas
- Grundvalarna för "governance" i fokus
- Jämförande metod för likheter och skillnader mellan länder, sektorer, tider

Generiska problemställningar

- Inter-organisatorisk samverkan mellan sektorer, ansvarsnivåer och mellan det offentliga-privata-frivilliga
- Inter-operabilitet i flera avseenden
- Kommunikation, medier, sociala medier
- Nationella juridiska regelverk & administrativa rutiner
- Metoder för risk- och hotanalyser
- Från lärdomar till förändrade praktiker

Empiriska tillämpningsområden

- Sårbarheter i vitala infrastrukturer
- Konsekvenser av klimatförändringar
- Nya sjukdomar bland djur och människa
- Socialt utanförskap och bristande tillit
- Våldsbejakande radikaliserings
- Effekter av "new public management"
- Globaliseringens möjligheter & risker

Empiriska tillämpningsområden

- Utmaningar i det artiska området med en rad sammanvävda problematiker inom säkerhetsområdet. Även nordiskt ansvar och ett visst rådrum (Stoltenberg rapport).
- Marina och landbaserade säkerhetsutmaningar i Östersjöregionen har identifierats i EUs strategi för denna "macro region" (NB8 rapport).

Förslag för att främja nätverksskapande **bland forskare**

Gemensam konferens (jmf Samrisk, Åre)

- Projektöverskridande, tematiska arbetsmöten
- Växel/utbytesstipendier (jmf Nordplus)
- Nordisk elektronisk tidskrift
- Samlade insatser för spaning, utställningar i internationella och EU Fou-fora

Förslag för att främja tätare länk mellan forskare och olika **användares behov**

- Nätverk mellan nationella FoU inriktare & beställare (jmf Haga-arbetsgrupp)
- Plattformer för forskare-praktiker-dialog inom tematiska områden (t.ex naturkatastrofområdet)
- Skapa nordisk samsyn inför EU-processer kring säkerhetsforskning. (jmf 6-nationsgruppen)

Tacksam för konstruktiv kritik inför
det fortsatta arbetet